

Zrození agenta 4/5

Situace v uprchlických táborech

Dokument 4: Dopis Roberta Hermana (1917–1992) Líbě Horové

Robert Herman byl příslušník SNB, který emigroval do Německa 20. 7. 1948. Předtím opakovaně upozorňoval poslance Otu Horu (manžela Líby Horové) o nelegálních zásazích komunistů do SNB. V červenci 1948 proto z obav před jejich pomstou uprchl z ČSR. Herman se v době psaní dopisu nacházel v uprchlickém táboře v Ludwigsburgu v Německu.

15. 10. 1948

Milostivá paní,

děkuji Vám mnohokrát za Váš milý dopis. Velmi rád a několikrát po sobě si čtu Vaše dopisy a obdivuji Vás, jak jako žena umíte být tak klidná a s jakým optimismem hledíte do budoucna. Když ještě k tomu přičtu váš útěk z domova a přechod hranic, musím konstatovat, že jste jednou z nejstatečnějších žen (šťastný manžel, který má takovou paní). /.../ Zde je zvlášť možné vidět pravý obraz bídy. Bydlíme v táboře, z kterého jsou vypravovány všechny transporty Čechoslováků, Poláků, Litevců, Lotyšů atd. do všech zemí. Bydlíme zde na půdě s rozbitými okny, máme jen po dvou příkrývkách a je nám hrozná zima - mimoto strava je zde naprosto nedostatečná (jen káva, polévky a chléb) - jsem stále nachlazen. To by tak byl stručný popis zdejších poměrů - o podrobnostech se nehodí psát, poněvadž by to byla směs nechutností. Když se tak člověk dívá na dnešní emigranty, t. j. na ty nové, kteří právě přicházejí, je z toho špatně - snad všichni mají hrozně daleko k politickým důvodům - to jsou příšerné zjevy (šmelináři, podvodníci, zloději z povolání, cikáni, padlé dívky jdoucí za svým povoláním nebo za dobrodružstvím apod.). Nejvyšší čas, že už jsem na cestě z Německa. /.../

Váš zcela oddaný Robert Herman.

(ČELOVSKÝ, Bořivoj: Emigranti“. Dopisy politických uprchlíků z prvních let po „Vítězném únoru“ 1948, Tilia, 1998, s. 145–146)

Dokument 5: Dopis Oldřicha Pazderníka (narozen 1928) Líbě Horové

Oldřich Pazderník uprchl v srpnu 1948 do Německa, jeho otec byl později zatčen. Patřil do okruhu známých poslance Oty Hory.

15. 9. 1948

*Milá paní Horová**/.../*

V Moschendorfu jsem se zdržel asi 14 dní. Tamnější poměry byly velmi neutěšené, ať už to bylo ubytování, stravování či společnost sudetských Němců. Odjel jsem proto na vlastní pěst do Regensburgu a odtud po několika dnech jel jsem do Schwäbisch Gmündu. Za celou dobu svého cestování a pobytu v táborech jsem poznal, že není tak snadné odjet dále, zejména ne do Anglie. Také obstarání t. zv. Refugee Card, které je při každém emigrování zapotřebí, je spojeno s velkou protekcí a snad i s něčím dalším. K tomu ovšem nemám ani povahu, ani možnosti. A dále to znamená čekat a já mám z toho čekání zde v Německu přes zimu velké obavy. Nevylučuji totiž brzké vypuknutí války a chtěl bych proto být co nejdříve za hranicemi Německa. Rozhodl jsem se pro odjezd do Itálie. /.../

Olda Pazderník

(ČELOVSKÝ, Bořivoj: c.d., s. 147)

**Dokument 6: Josef Kraus (tábor Babenhausen) O. Horovi (Ottawa),
23. 9. 1950**

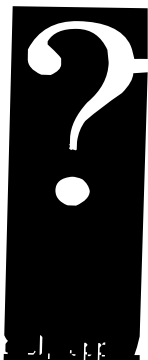
23. 9. 1950

*Drahý Oto a paní Lidunko!**/.../*

Končím, drazí přátelé, žiji dále v Babenhausenu v táboře a svůj volný čas vyplňuji tím, že chodíme Germánům na jablka a švestky a krademe tabák na polích.

Zdravím vás všechny srdečně, Váš Kraus.

(ČELOVSKÝ, Bořivoj: c.d., s. 147)

Analyzujeme, interpretujeme:

- Jak tyto dokumenty charakterizují poměry v uprchlických táborech?
- Zaměřte se na dokument 5. Co by podle vás mohla znamenat formulace „snad i s něčím dalším“?
- Porovnejte výpovědi dokumentů s ukázkou „Uprchlíci očima komunistického režimu“.